

Nieuwsbrief passend onderwijs

Jaargang 4, nummer 6,
december 2011

Deze nieuwsbrief informeert u over actuele zaken die spelen bij de vormgeving van passend onderwijs en wordt uitgegeven door het informatiepunt passend onderwijs. Zie ook www.passendonderwijs.nl.

In deze nieuwsbrief:

- Pioniers gezocht
- Wetgeving kwaliteit speciaal en voortgezet onderwijs
- Geen kind buiten spel
- Vraag en antwoord samenwerkingsverbanden
- Vraag en antwoord aanmelding en plaatsing leerlingen
- Reacties wetsvoorstel passend onderwijs
- Passend onderwijs en huisvesting
- Poll
- Nieuwsbrief en website in nieuw jasje

Pioniers gezocht: passend onderwijs en zorg voor jeugd

Wilt u als samenwerkingsverband passend onderwijs samen met uw gemeente voorop lopen in de afstemming van passend onderwijs met de zorg voor jeugd in uw gemeente? De ministeries van OCW en VWS zijn op zoek naar pioniers. Door vooruitlopend op de nieuwe wetgeving voor beide stelsels¹ proef te draaien met intensieve samenwerking, kunnen samenwerkingsverbanden en gemeenten het onderste uit de kan halen voor hun kinderen en jongeren.

De pionierende scholen en gemeenten kunnen aan de slag met één of meer thema's:

- ondersteuning en herstel van het 'gewone leven'
- integrale zorgtoewijzing en de organisatie hiervan
- vernieuwende arrangementen van onderwijs en zorg
- een soepele overgang van school naar werk.

Voordelen

Koploper zijn, heeft voordelen. U krijgt een begeleider die u met raad en daad bijstaat. Verder denken de ministeries met u mee over de uitvoerbaarheid van uw plannen, kunnen zij u helpen bij het organiseren van bijeenkomsten met alle betrokkenen, intervisiebijeenkomsten en wat verder nodig is. Ook verspreiden zij uw successen als goede voorbeelden. En niet in de laatste plaats: u krijgt de kans om voorop te lopen met betere combinaties van onderwijs en zorg voor uw kinderen en jongeren.

Plan van aanpak

Wilt u als samenwerkingsverband passend onderwijs (in oprichting) en gemeente(n) deze pioniersrol vervullen? Dan nodigen de ministeries u van harte uit om een plan van aanpak voor 2012 en 2013 in te dienen bij a.j.h.m.voncken@minocw.nl, directeur implementatie passend onderwijs. Indienen kan tot 31 januari 2012. Waar uw plan precies aan moet voldoen, kunt u nalezen in het 'Kader voorlopers-aanpak passend onderwijs en zorg voor jeugd'. U kunt dit kader downloaden vanaf de website www.passendonderwijs.nl, **tabblad Beleid**.

¹ Onder voorbehoud van besluitvorming in de Eerste en Tweede Kamer

Contact?

Voor vragen kunt u ook direct contact opnemen met Bas Wijnen (Ministerie van OCW) telefoon 070-412 2523 b.wijnen@minocw.nl of Gerard Ruis (Ministerie van VWS) telefoon 070-340 6991 gerard.ruis@minvws.nl.

ZORGEN MOET JE DOEN

NIET MAKEN

Postbus 1045
6801 BK Arnhem
www.loesje.nl

Wetgeving Kwaliteit speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

Naast het wetgevingstraject voor passend onderwijs loopt voor het (voortgezet) speciaal onderwijs nog de invoering van de *Kwaliteitswetgeving (voortgezet) speciaal onderwijs*. Het wetsvoorstel wijzigt onder meer de Wet op de expertisecentra met het oog op de kwaliteitsverbetering. De nieuwe wetgeving zal naar verwachting voor het speciaal onderwijs ingaan per augustus 2012 en voor het voortgezet speciaal onderwijs per augustus 2013.

De wijzigingen betreffen het vergroten van de opbrengstgerichtheid en het inrichten van drie uitstroomprofielen in het voortgezet speciaal onderwijs.

Om dat te bereiken wordt het volgende in dit wetsvoorstel geregeld:

- de verplichting om voor alle leerlingen het ontwikkelingsperspectief vast te stellen en de voortgang te registreren

- het inrichten van drie uitstroomprofielen vso
  - regulier vervolgonderwijs
  - arbeidsmarktgericht
  - dagbesteding
- het uitreiken van getuigschrift en overgangsdokument aan leerlingen in de uitstroomprofielen arbeidsmarktgericht en dagbesteding
- het creëren van mogelijkheden om gekwalificeerde vakmensen als zij-instromer aan te stellen voor bepaalde beroepsgerichte vakken
- het verplicht stellen van stages in het uitstroomprofiel arbeidsmarktgericht
- het mogelijk maken van nazorg door de school.

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat een vso-school wordt aangewezen om zelf vo-examens af te nemen en het vo-diploma uit te reiken onder een aantal voorwaarden.

Stand van zaken

Het wetstraject is al ver gevorderd. Op 28 november jl. bood de minister van OCW een nota van wijziging inzake het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aan. Daarbij gaat het onder andere om nadere voorschriften rondom het ontwikkelingsperspectief en het eveneens voor so-scholen met mg-leerlingen mogelijk maken het so uit te breiden met vso in verband met de in te voeren eindleeftijd van 14 jaar voor so. Ook wordt voorgesteld om het voor vso-leerlingen al voorafgaand aan augustus 2013 mogelijk te maken deel te nemen aan een vavo-examen en om vso-scholen die zelf willen overgaan tot examineren en diplomerende via een versnelde aanvraagprocedure de mogelijkheid te bieden dat reeds vanaf het schooljaar 2013-2014 te kunnen doen.

Download de desbetreffende beleidsdocumenten van de website www.passendonderwijs.nl,
Tabblad Beleid.

Beleidsbrief ‘Geen kind buiten spel’

Half november verscheen de beleidsbrief van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport en het ministerie van Veiligheid en Justitie over een stelselwijziging van de zorg en ondersteuning voor de jeugd. Bedoeling is te komen tot een eenvoudiger stelsel waarin ouders, kinderen en andere opvoeders in elke gemeente gemakkelijker terecht kunnen met vragen over opgroeien en opvoeden.

De beleidsbrief en de bijlagen kunt u downloaden van de website www.passendonderwijs.nl, **Tabblad Beleid**.

Vraag en antwoord nieuwe samenwerkingsverbanden

Ten aanzien van de invoering van passend onderwijs bereiken ons veel vragen vanuit het onderwijsveld. In deze en volgende nieuwsbrieven zullen deze vragen worden beantwoord. Verder worden de vragen en antwoorden op de website www.passendonderwijs.nl geplaatst.

1. Wat is een “samenwerkingsverband passend onderwijs”?

Schoolbesturen worden verantwoordelijk voor een zo passend mogelijke onderwijsplek voor ieder kind. Daarom worden samenwerkingsverbanden (swv-en) passend onderwijs in het po en vo gevormd. Verschil met de huidige swv-en is dat de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs (v)so cluster 3 en 4 in de regio gaan aansluiten en dat de swv-en in een bij ministeriële regeling vastgesteld aaneengesloten gebied gaan samenwerken. De besluitvorming over de inzet van de middelen voor ‘zware’ ondersteuning (in de huidige situatie (v)so en lgf) gaan in de nieuwe situatie naar de swv-en. Net als in de huidige situatie, krijgen de swv-en ook een budget voor ‘lichte’ ondersteuning (huidige budget wsns met het sbo, en het regionale zorgbudget en de

reboundmiddelen in het vo). De scholen in het swv maken afspraken over de verdeling en inzet van middelen en over welke leerlingen verwezen kunnen worden naar het (v)so. Dit wordt opgenomen in het ondersteuningsplan van het swv. Bij de indeling van de swv-en is zoveel mogelijk rekening gehouden met (de wensen van) de schoolbesturen en de huidige verbanden.

2. Wat is een ondersteuningsplan?

De afspraken die de swv-en maken over de extra ondersteuning van leerlingen worden vastgelegd in het ondersteuningsplan. Een swv stelt tenminste eens in de 4 jaar een ondersteuningsplan op. In dit plan wordt opgenomen:

- geheel van voorzieningen binnen en tussen de scholen zodat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen
- afspraken (procedures en criteria) over de verdeling, besteding en toewijzing van de zorgmiddelen en de zorgvoorzieningen aan de scholen, inclusief een meerjarenbegroting
- procedure en het beleid voor de plaatsing van leerlingen in het sbo en het (v)so
- procedure en het beleid met betrekking tot de terugplaatsing of overplaatsing na plaatsing in het (v)so
- beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben
- de manier waarop ouders worden geïnformeerd over de voorzieningen in het swv
- afspraken over overdracht middelen voor plaatsing van leerlingen in het sbo en (v)so na de teldatum van 1 oktober.

Dit plan moet uiterlijk 1 mei voor het eerste schooljaar waarop het plan betrekking heeft, afgestemd zijn met de gemeenten (er moet op overeenstemming gericht overleg (OOGO) zijn gevoerd). Het eerste onderwijsondersteuningsplan

moet uiterlijk 1 mei 2013 naar de Inspectie van het Onderwijs zijn gestuurd.

3. Waaruit bestaan de nieuwe samenwerkingsverbanden passend onderwijs?

Zowel in het po als in het vo bestaat het nieuw te vormen swv uit alle scholen met hoofd- en nevenvestigingen in het gebied van het swv (reguliere scholen, scholen voor sbo en pro, en scholen voor (v)so cluster 3 en 4).

De cluster 3 en 4 scholen (en nevenvestigingen) die in het gebied staan, moeten zich *verplicht* aansluiten. Cluster 3 en 4 scholen die buiten het gebied staan, maar veel leerlingen ontvangen vanuit het gebied van het desbetreffende swv, kunnen *vrijwillig* deelnemen aan dit swv. Een samenwerkingsverband kan de deelname van een (v)so-school van buiten de regio niet weigeren.

4. Hoe ziet de definitieve indeling van de nieuwe samenwerkingsverbanden eruit?

Op de website www.passendonderwijs.nl kunt u de regio-indeling vinden van de nieuwe swv-en. In sommige regio's loopt nog een gesprek over het al dan niet samenvoegen of splitsen van swv-en in oprichting. Het blijft ook de komende periode mogelijk om swv-en samen te voegen of te splitsen. Voorwaarde is dat hiervoor in de regio breed draagvlak is. De definitieve indeling van de swv-en wordt vastgesteld per ministeriële regeling. Dat kan pas nadat het wetsvoorstel is gepubliceerd, naar verwachting in augustus 2012. Tot dat moment is er sprake van een concept regio-indeling.

5. Indien er al een bestaande rechtspersoon is, moet dan toch een nieuwe rechtspersoon worden opgezet?

Het nieuwe swv passend onderwijs moet uiterlijk 1 november 2012 een rechtspersoon inrichten. Indien besturen/het swv al over een rechtsvorm beschikken (bijvoorbeeld een vereniging of een stichting) dan is het (in veel gevallen) mogelijk om deze rechtsvorm om te zetten naar de eisen van de nieuwe wet. Dat betekent in ieder geval dat het speciaal onderwijs deel uit gaat maken van de rechtspersoon/het swv. In de 'toolbox' bij

het referentiekader van de sectorraden (zie www.passendonderwijs.nl, **Tabblad Referentiekader**) worden modellen opgenomen voor de inrichting van de rechtspersoon. Daarbij zal ook worden ingegaan op het wijzigen van een rechtspersoon.

6. Krijgen samenwerkingsverbanden financiële middelen voor de invoering van passend onderwijs?

Voor de voorbereiding op de invoering van passend onderwijs zijn middelen beschikbaar gesteld via de Subsidieregeling passend onderwijs 2010-2012 (ook wel de zogenoemde tien-euroregeling). Voor elke leerling in het swv ontvangen de huidige swv-en wsns, de swv-en vo en de rec's, tien euro per leerling in de schooljaren 2010-2011 en 2011-2012. De middelen kunnen worden ingezet voor het opstellen van schoolondersteuningsprofielen, voor extra ondersteuning en voor professionalisering van leraren. Er zijn daarnaast geen andere middelen beschikbaar.

7. Hoe zit het met het bestaansrecht en het geld van de huidige swv's en rec's?

De huidige swv-en wsns, swv-en vo en de rec's worden per 1 augustus 2013 opgeheven en hebben per die datum geen wettelijke taken meer. Dat is opgenomen in het wetsvoorstel passend onderwijs. Daarin is ook opgenomen dat middelen die niet besteed zijn, terugstromen naar de scholen die gezamenlijk een oud swv vormen.

Veel swv-en hebben in de statuten omschreven wat te doen bij het opheffen van het verband. Het opheffen van het oude swv staat (relatief) los van het inrichten van het nieuwe swv per 1 november 2012. Uiteraard kunnen afspraken worden gemaakt om resterende middelen weer te investeren in het nieuwe swv.

Vraag en antwoord plaatsing en toelating leerlingen

Invoering van de zorgplicht voor schoolbesturen heeft een aantal consequenties voor de toelating

en plaatsing van leerlingen. Vragen hierover worden hieronder beantwoord.

1. Wat wordt van scholen verwacht?

Schoolbesturen krijgen een zorgplicht (*resultaatverplichting*) om voor alle kinderen die extra ondersteuning nodig hebben en die worden aangemeld of staan ingeschreven, een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te doen.

De verplichting ligt bij het schoolbestuur van de school waar de leerling is aangemeld. In de wet wordt een aanmeldingsprocedure geïntroduceerd. Nieuw is dat een leerling voortaan schriftelijk aangemeld moet worden. De school die het aanmeldformulier ontvangt, moet een zo passend mogelijk aanbod doen. Dat moet een plek op een school zijn waar de leerling ook daadwerkelijk geplaatst kan worden. Het blijft mogelijk dat ouders zich bij meerdere scholen aanmelden. Op het aanmeldformulier moeten ouders aangeven bij welke andere school/scholen eveneens om toelating is verzocht. Binnen het swv kunnen afspraken worden gemaakt over de aanmelding, zodat overbodige administratieve lasten voor schoolbesturen worden voorkomen. Toch kan niet worden voorkomen dat meerdere scholen een aanbod formuleren, zeker bij aanmeldingen in verschillende swv.

2. Hoe regelen scholen dat alle kinderen een passende onderwijsplek krijgen?

Omdat niet kan worden verwacht dat (reguliere) scholen alle leerlingen met een ondersteuningsvraag die worden aangemeld een passend aanbod kunnen bieden, moeten scholen regionaal (in een aaneengesloten gebied) gaan samenwerken. Er worden swv-en passend onderwijs voor po en voor vo ingericht. Naast reguliere scholen sluiten ook scholen voor speciaal basisonderwijs (in po), scholen voor praktijkonderwijs (in vo) en scholen voor (v)so (voor cluster 3 en 4) aan.

3. Moet de school van aanmelding ieder kind aannemen?

Nee. De school waar een kind wordt aangemeld, hoeft niet alle kinderen op de eigen school te plaatsen. Net als in de huidige situatie, moet de school op basis van de 'Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte' (te downloaden van www.stab.nl/wetten/0499_Wet_gelijke_behandeling_op_grond_van_handicap_of_chronische_ziekte_.htm) eerst onderzoeken of zij het kind een passend onderwijsprogramma kunnen bieden. De Wet gelijke behandeling geldt niet voor het (v)so. Bij een rechtstreekse aanmelding moet het (v)so bij het swv verzoeken om een toelaatbaarheidsverklaring (tlv). Wordt die afgegeven dan kan het kind worden ingeschreven. Wordt geen tlv afgegeven, dan moet het (v)so een andere school zoeken.

Indien blijkt dat plaatsing een onevenredige belasting is voor de school, dan moet de school (het bestuur) een andere school vinden die een passend onderwijsaanbod kan bieden en waar de leerling ook kan worden geplaatst. De verantwoordelijkheid om een passende plek te vinden op een andere school, is geregeld in het wetsvoorstel passend onderwijs.

In het voortgezet onderwijs blijft het Inrichtingsbesluit (te downloaden van http://wetten.overheid.nl/BWBR0005946/geldigheidsdatum_22-02-2009) van toepassing. Dit betekent dat eerst wordt beoordeeld of een leerling in staat wordt geacht een diploma te halen voor de onderwijssoort waar de leerling voor is aangemeld. Indien het antwoord op deze vraag negatief is, geldt de zorgplicht (resultaatverplichting) niet. Dus wanneer een leerling met het advies vmbo-kader wordt aangemeld bij het vwo, dan geldt de zorgplicht niet.

4. Hoe zit het met de vrije schoolkeuze voor ouders?

De keuzevrijheid blijft overeind. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun voorkeur. Die school is verantwoordelijk om een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te doen, hetzij op de eigen school, hetzij op een andere (reguliere of speciale) school.

Indien de school het kind niet zelf kan plaatsen, wordt na overleg met de ouders een passende plek op een andere reguliere- of speciale school geboden.

5. Hoe wordt bepaald of een school geschikt is voor een kind?

Op basis van de ‘Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte’ (te downloaden van

[www.stab.nl/wetten/0499_Wet_gelijke_behandeling_op_grond_van_handicap_of_chronische_ziekte](http://www.stab.nl/wetten/0499_Wet_gelijke_behandeling_op_grond_van_handicap_of_chronische_ziekte.htm)

[.htm](http://www.stab.nl/wetten/0499_Wet_gelijke_behandeling_op_grond_van_handicap_of_chronische_ziekte.htm)) onderzoekt de school eerst of zij zelf een passend aanbod kan bieden. Daarbij spelen in ieder geval de volgende factoren een rol:

- de (on)mogelijkheden van het kind
- de (on)mogelijkheden van de school
- de wensen van de ouders.

Wanneer plaatsing van een leerling tot een onevenredige belasting leidt voor de school, heeft deze een argument om de leerling niet toe te laten. De school moet dan een andere school vinden die de leerling kan toelaten.

6. Wat als de school die als passende onderwijsplek wordt aangeboden, geen plek meer heeft?

Indien de school van aanmelding de leerling niet kan plaatsen, moet deze school een passende onderwijsplek zoeken op een andere school die het kind ook daadwerkelijk kan plaatsen. Ouders hoeven dus niet zelf te shoppen langs scholen.

7. Hoeveel tijd heeft een school om een passend aanbod te doen?

De school van aanmelding moet binnen zes weken een aanbod doen. De school heeft de ruimte om deze termijn één keer met maximaal vier weken te verlengen. Verder geldt dat een leerling

ingeschreven blijft op een school totdat een andere school bereid is gevonden de leerling in te schrijven. Dat is nieuw voor het po en (v)so.

8. Hoe zit het met de plaatsing van een kind op een school bij verhuizing?

Bij verhuizingen buiten de regio gelden dezelfde regels van plaatsing. Ouders melden hun kind aan op de school van hun voorkeur. Deze school bekijkt of zij het kind een passende plek kunnen bieden. De school van aanmelding moet, indien het de leerling niet kan toelaten, binnen zes weken een aanbod doen op een andere school waar het kind wel geplaatst kan worden. De school heeft de ruimte om deze termijn één keer met maximaal vier weken te verlengen. Verder geldt dat een leerling ingeschreven blijft op een school totdat een andere school bereid is gevonden de leerling in te schrijven. Om ervoor te zorgen dat het kind na verhuizing meteen kan instromen op een nieuwe school is het van belang dat ouders hun kind tijdig aan melden (minimaal 10 weken van te voren) op de nieuwe school.

Eerste reacties wetsvoorstel passend onderwijs

Veel organisaties die betrokken zijn bij passend onderwijs hebben in voorlopige commentaren gereageerd op het wetsvoorstel passend onderwijs. Deels herhalen zij de positieve en negatieve kritieken die zij maakten bij het

concept wetsvoorstel. Het wetsvoorstel komt naar hun oordeel in grote lijnen overeen met het voorstel dat beschikbaar was ten behoeve van de internetraadpleging in maart 2011.

De tendens van de commentaren is - met alle onderlinge verschillen - de hierna volgende:

- De lijn van de uitgangspunten en de vormgeving van passend onderwijs wordt breed gedragen. Daarbij kritiseren de organisaties het budgettaire kader waarbinnen de invoering van passend onderwijs moet plaatsvinden en de personele gevolgen van de operatie. Het financiële kader is te 'krap' en houdt onvoldoende rekening met eventuele problemen in de toekomst.
- De ruimte die het onderwijsveld krijgt wat betreft de invulling van passend onderwijs wordt gewaardeerd. Tegelijkertijd is er de vrees dat via de weg van AMVB's weer het nodige gaat worden opgelegd van bovenaf en de bureaucratische last zal toenemen.
- De poging om passend onderwijs weg te halen uit de sfeer van zorg - door de gebruikte terminologie van 'ondersteuning' - wordt breed onderschreven.
- Onduidelijk is wat de gevolgen voor gemeenten en swv-en zijn wat betreft het leerlingenvervoer, de onderwijshuisvesting en de afstemming van de ondersteuningsplannen door de swv-en met gemeenten (zie www.vng.nl)
- De meeste organisaties zijn kritisch over hoe de positie van ouders is geregeld, bijvoorbeeld het ontbreken van instemmingsrecht bij het vaststellen van het ontwikkelingsperspectief.

- Sommige organisaties vragen zich af waarom geen uitvoeringstoets is uitgevoerd zoals de commissie Dijsselbloem in 2008 adviseerde en waarvoor ook de Evaluatie Commissie Passend Onderwijs pleitte.

Meer informatie over de opvattingen van de diverse organisaties is te vinden op hun websites.

Passend onderwijs en huisvesting

Vanuit gemeenten en vanuit het onderwijs worden er regelmatig vragen gesteld over de consequenties van de wetgeving passend onderwijs voor de huisvesting van de scholen.

In veel gevallen zit er een bepaalde aanname onder de vraag. Men ziet passend onderwijs dan vooral als inclusief onderwijs, waarbij vrijwel alle kinderen uit het (voortgezet) speciaal onderwijs (v)so naar het reguliere onderwijs gaan. Dat is een onjuiste uitleg.

In sommige regio's waarin een hoge deelname is aan het (v)so zullen bij invoering van passend onderwijs zeker effecten in de leerlingenstromen optreden, maar die zullen beperkt zijn, en dat zal geen consequenties hebben voor de huisvesting.

Maar er zijn ook situaties, waarin scholen zoeken naar vormen van integratie, bijvoorbeeld een orthopedagogisch centrum of een uitbreiding van de reboundfunctie in het vo, of tussenvormen (speciale klassen bij de reguliere school, aan de school vast of in de school). In veel gevallen is de drijvende kracht achter deze vormen van integratie de wens tot meer thuisnabij onderwijs.

Als het gaat om huisvesting kennen we een gedecentraliseerde systematiek. De gemeenten maken - samen met schoolbesturen - op gemeentelijk niveau huisvestingsplannen. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een verordening. Nieuwe vormen van tussenvoorzieningen vind je niet direct terug in de verordening. Niettemin zullen gemeenten en schoolbesturen in veel gevallen graag nadenken over arrangementen, tussenvormen of anderszins.

Voor schoolbesturen zit de winst in thuisnabij onderwijs en een gedifferentieerder pakket aan voorzieningen. Voor gemeenten kan de winst zitten in het oplossen van leegstand, het voorzieningenpeil rijker maken en verminderen van de kosten voor leerlingenvoer. Wat dit betreft kan er al veel binnen de huidige regelgeving.

Voor een uitgebreide versie van dit bericht verwijzen wij naar het **Tabblad Vragen** op de website www.passendonderwijs.nl.

Poll

De laatste poll van dit jaar leverde de volgende resultaten op.

Ambulante begeleiders moeten niet in de school actief zijn maar in de klas.

eens	(1288)	66.3%
oneens	(575)	29.6%
geen mening	(80)	4.1%

Nieuwsbrief en website in nieuw jasje

Deze nieuwsbrief is de laatste van dit jaar. Vanaf januari 2012 zullen de nieuwsbrief en de website in een nieuw 'jasje' worden gestoken met een andere indeling en lay out en onder regie van een nieuwe redactie.

Middels de nieuwsbrief en de website zullen wij u breed blijven informeren over beleidsontwikkelingen, ondersteunende materialen, antwoorden op gestelde vragen en goede praktijken.

Wij wensen u een gezond en goed 2012 toe.

Informatiepunt passend onderwijs

Op www.passendonderwijs.nl vindt u meer informatie over deze onderwerpen. U kunt de redactie van de nieuwsbrief wijzen op relevante ontwikkelingen en publicatie door te mailen naar Cor Hoffmans (cor@passendonderwijs.nl).

Met vragen kunt u terecht bij de adviseurs van het informatiepunt:

- Henk Keesenberg, henk@passendonderwijs.nl of 0651926723
- Cor Hoffmans, cor@passendonderwijs.nl of 0651282169
- Kees Kuijs, kees@passendonderwijs.nl of 06 20535196.